

კრიპტოვალუტასთან დაკავშირებული გამოწვევები ფულის გათეთრების
წინააღმდეგ ბრძოლისას

მარიამ ქოთოლაშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
სკოლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ბაჩანა ჯიშკარიანი, პროფესორი.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წყაროების შესაბამისად.

მარიამ ქოთოლაშვილი, მ. ქოთოლაშვილი

25.06.2024

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	iii
Abstract	vi
შესავალი	1
თავი I.....	4
სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისათვის (ფულის გათეთრება).....	4
1.1 უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის (ფულის გათეთრების) საკანონმდებლო ისტორია.	4
1.2 უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის (ფულის გათეთრების) სისხლისსამართლებრივი ასპექტები, მისი ცალკეული ნიშნები და განმარტება საქართველოს სისხლის სამართალში.....	6
თავი II.....	21
უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციასთან (ფულის გათეთრებასთან) დაკავშირებული საერთაშორისოსამართლებრივი მიდგომა.....	21
2.1 გაეროს ნარკოტიკული საშუალებებისა და ფსიქოტროპული ნივთიერებების უკანონო ბრუნვის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ 1988 წლის კონვენცია.....	21
2.2 გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის კონვენცია ტრანსნაციონალური ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ (პალერმოს კონვენცია).....	23
2.3. FATF-ის მიერ დადგენილი სტანდარტები ფულის გათეთრების კრიმინალიზაციასთან დაკავშირებით.....	24
თავი III.....	29
ვირტუალური ქონების კონცეფცია, და მისი მზარდი როლი საერთაშორისო ფინანსურ სისტემებში.....	29
3.1. ვირტუალური ქონების ზოგადი მიმოხილვა.....	29
3.2 დეცენტრალიზებული კრიპტოვალუტის მახასიათებლები.....	30
3.3 დეცენტრალიზებული ვალუტის ფუნქციონირების სპეციფიკა.....	33
3.4 ბლოკჩეინი	35
3.5 ფულის გათეთრების სტადიები კრიპტოვალუტის გამოყენებისას.....	37
თავი IV.....	38
კრიპტოვალუტა, როგორც სამართლებრივი კონცეფცია.....	38
4.1 ევროკავშირის მიდგომა კრიპტოვალუტასთან დაკავშირებით.....	39
4.3 FATF, როგორც სტანდარტების დამდგენი საერთაშორისო ორგანიზაცია.....	40
თავი V.....	43
საქართველოს პროკურატურის გამოცდილება კრიპტოვალუტით ჩადენილი უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის მიმართულებით.....	43

აბსტრაქტი

უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია, ანუ ფულის გათეთრება დღესდღეობით ტრანსნაციონალური დანაშაულის ერთ-ერთ ყველაზე სერიოზული გამოვლინებაა. აღნიშნული დანაშაული გავლენას ახდენს როგორც კონკრეტულ სახელმწიფოთა

ეკონომიკაზე, ისე საერთაშორისო ფინანსურ სტაბილურობაზე, არსებითად ცვლის რა ბაზრის სპეციფიკას. აღნიშნულ დანაშულთან ბრძოლა განვითარებული სახელმწიფოების პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენს. დანაშაულის ჩადენის ხერხები და მეთოდები კი ტექნოლოგიურ პროგრესთან ერთად სულ უფრო მეტად იხვეწება. დამნაშავეები ცდილობენ, ფეხი აუწყონ ტექნოლოგიის სწრაფ განვითარებას, შედეგად კი, დანაშაულთან ბრძოლის დღის წესრიგში სულ უფრო ახალი გამოწვევები დგება. ასეთ ფუნდამენტურ გამოწვევას წარმოადგენს კრიპტოვალუტა, რომლის გამოყენების მასშტაბები ყოველდღე უფრო იზრდება. მართალია, ერთი მხრივ, კრიპტოვალუტამ ფინანსურ სფეროში ახალი შესაძლებლობები გააჩინა, თუმცა, მეორე მხრივ, მიიპყრო დამნაშავეთა ყურადღება ფულის გათეთრების მიზნებისათვის. კრიპტოვალუტამ პოპულარობა მოიპოვა როგორც კანონიერი, ისე უკანონო ტრანზაქციების განსახორციელებლად. შესაბამისად, დღესდღეობით გაგება იმისა, თუ რა სახით გამოიყენება კრიპტოვალუტა ფულის გათეთრებისას, მეტად მნიშვნელოვანია.

კრიპტოვალუტის მახასიათებლები, ფსევდო-ანონიმურობა, დეცენტრალიზებული ბუნება, ტრანსსასაზღვრო შესაძლებლობები - შესანიშნავ ნიადაგს უქმნის დამნაშავეებს უკანონოდ მოპოვებული თანხების რეალური წარმომავლობის შესანიღბავად. დამნაშავეთა მიერ კრიპტოვალუტის გამოყენების პრაქტიკა გვაჩვენებს, რომ მათი მეთოდები სულ უფრო იხვეწება, რაც სახელმწიფოსაგან როგორც საკანონმდებლო, ისე სხვა ზომების მიღების აუცილებლობას ქმნის.

წინამდებარე ნაშრომში მსჯელობა შეეხო უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის, ანუ ფულის გათეთრების კონცეფციას, მისი წარმოშობის ისტორიას, კრიმინალიზაციის მნიშვნელობას. გარდა ამისა, განხილულ იქნა ფულის გათეთრების არსებული რეგულირება კრიპტოვალუტასთან კავშირში.

ამასთანავე, წინამდებარე ნაშრომში მიმოხილული იყო კრიპტოვალუტასთან დაკავშირებული ძირითადი საერთაშორისო სტანდარტები. დეტალურად აღიწერა კრიპტოვალუტის ბუნება, მისი ფუნქციონირების სპეციფიკა და თანმდევი სამართლებრივი გამოწვევები.

ნაშრომში გარდა თეორიული ნაწილისა, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო საქართველოს პროკურატურის პრაქტიკას, რომელსაც კრიპტოვალუტით ჩადენილი უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის კუთხით მდიდარი გამოცდილება აქვს.

საძიებო სიტყვები: უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაცია, ფულის გათეთრება, კრიპტოვალუტა, ბიტკოინი, ბლოკჩეინი.

Abstract

The legalization of illicit income, known as money laundering, represents one of the most serious manifestations of transnational crime today. This illicit activity impacts the economies of individual states and international financial stability, fundamentally altering market dynamics. Combatting this crime is a primary focus of developed nations. The ways and methods of committing crimes are evolving alongside technological advancements. Criminals are striving to match the rapid pace of technological progress, leading to the emergence of new challenges in the realm of law enforcement. Indeed, a pivotal challenge lies within the realm of cryptocurrency, whose prominence grows incessantly. While cryptocurrency presents fresh avenues in the financial landscape, its allure to illicit activities, notably money laundering, cannot be overlooked. Cryptocurrency has garnered favor for lawful as well as unlawful transactions, underscoring its dual usage in the current financial landscape. Hence, the comprehension of how cryptocurrency intertwines with money laundering holds utmost significance in contemporary times. The distinct traits of cryptocurrency—such as pseudo-anonymity, decentralization, and cross-border capabilities—provide an ideal foundation for criminals to cloak the true source of proceeds of crime.

The utilization of cryptocurrency by criminals underscores the evolution of their methods into more intricate forms, necessitating the implementation of legislative and governmental actions. This paper delves into the discourse surrounding the notion of legalizing illicit income, namely money laundering, exploring its historical roots, and emphasizing the significance of criminalizing such activities. Furthermore, the examination of the current regulations pertaining to money laundering in the realm of cryptocurrencies was addressed. Moreover, the primary international standards associated with cryptocurrency were scrutinized within this paper, offering an intricate portrayal of the cryptocurrency landscape, its operational nuances, and the legal hurdles that accompany it. Beyond the theoretical discourse, notable emphasis was placed on the practical insights derived from the Prosecutor's Office of Georgia, renowned for its adept handling of cases involving the legalization of illicit income through cryptocurrency channels.